

Moesko Péter

Fényképek a falon

A vonat percre pontosan érkezik. Nem sietek a leszállással, előre engedek mindenkit. Végül nincs más hátra, fölveszem a hátizsákot, megragadom a két sporttáskát, és leszállok. A bátyám és Dani az EU-s támogatásról szóló tábla mellett állnak. Csak ekkor veszem észre, hogy az állomást tényleg fölújították. Ha nagyon kínos lesz a csönd az autóban, esetleg majd ezt fogom földobni téma gyanánt. Mikor újították föl? Sokáig tartott? Ki a polgármester, hogy ennyi pénzt kapott a város? Nem, ez utóbbit mégse, nehogy rögtön politizálni kezdjünk. Kellemes esti szél fúj. Odaérek hozzájuk, lerakom a táskákat. Sziasztok! Kezet fogunk.

A bátyám előredönti az anyósulést, hogy be tudjak szállni hátra. Közben hozzáteszi, hogy ugye nem baj? Dehogysis, mondom. A volánhoz viszont Dani ül. Már tudsz vezetni, kérdem tőle. A bátyám válaszol helyette: azért az erős túlzás. De gyakorolgat itt helyben. A jogsiiig csak összeszedi magát. Látom a visszapillantóban, hogy a fiú forgatja a szemét, de nem mond semmit. Gyújtást ad, majd indulásnál rögtön lefullad. Annyira ügyetlenül engedi a kuplungot, hogy az a gyanúm, szándékosan csinálja. Másodszor sem sokkal jobb, de elindulunk. A bátyám némán rázza a fejét, kifordulunk a főútra.

Az utca változott valamennyit, a házunk viszont semmit. Fejben még mindig a házunkként gondolok rá, holott nekem már rég nincs közöm hozzá. A fakerítés, amit még kamaszkorunkban festettünk zöldre a bátyámmal, szinte fehérre fakult azóta. Az ablakkeretek ugyanerre a sorsa jutottak. A tetőcserepek közötti egycserépnyi lyuk is megvan még, sőt tériszonyos bátyámat ismerve meg is marad. A fészker mellett észreveszek egy kutyaházat, de kutyát sehol nem látok. Bemegyünk a házba. Gyorsan-gyorsan, sürget a bátyám, bejönnek a szúnyogok.

A régi szobám azóta Danié, így én egyelőre a nappaliban alszok, mert a harmadik hálószoba át lett alakítva egyfajta tanteremszerűségnek. A bátyám csak említést tesz róla, nem mutatja meg, de én azért benyitok oda. Még tábla is van a falon. Itthon is tanítasz? A bátyám valószínűleg nem hallja, így kicsit hangosabban újra megkérdem. Pont ekkor jön ki a vécéről. Igen, mondja savanyúan. Nettó kétszáz mellett muszáj. Holnap reggel is jönnek ketten. Ugye nem baj? Amúgy ha éhes vagy, szolgálj ki magad, mi már vacsoráztunk. A hűtőben van sör is, nem tudom, iszol-e. Óvatosan fűrkészi az arcomat, de mielőtt bármit mondanék, ő inkább bekapcsolja a tévét.

Miután megvacsorázok és lezuhanyozok, kiülök a kertbe a hintaágyra. Megkörnyékez egy-két szúnyog, de egyáltalán nem vészes. Meggyújtom az esti cigimet. Az első slukkot óvatosan tüdőzőm le. Eleve a cigit is lazára tekertem, pont annyi van csak benne, hogy el tudjak aludni. Kihasznlalom, hogy a közeli templomban harangozni kezdenek, óvatosan köhögök párat. Nem sokkal később megjelenik egy kóbor macska. A lábamhoz dörgölőzik, majd leheveredik. Persze lehet, hogy nem is kóbor, hanem itt lakik. Nincs energiám lehajolni megsimogatni, mégis elkezd dorombolni. Aztán elalszik, és utána csak a tücsköket hallani.

A hintaágyon ülve pont belátok a nappaliba. Az olvasólámpa halványan bevilágítja a szobát, a tévét kikapcsoltam, mielőtt kijöttem. Most veszem csak észre, hogy

a régi fotel azóta is ott áll. Nem értem, a bátyám hogy volt képes megtartani azok után, hogy az anyánk abban ülve halt meg. Legalábbis a Kriszta ezt mondta akkor a telefonban. Anyám vigyázott az akkor nyolcéves Danira, tévét néztek, és mindketten elaludtak. Mikor a bátyám hazaért, Dani fölébredt, anyám meg nem. Épp dolgoztam, mikor hívott a Kriszta, és mivel csak két percre ugrottam ki a pultból telefonálni, először félreértettem, hogy mi történt pontosan. Anya nem tér magához, ennyi maradt meg. Teltház volt, mi pedig hárman voltunk az egész műszakra, így rohannom kellett vissza a pultba. Másnap telefonáltam, hogy érdeklődjek, hogy van anyám. A bátyám erre fölrobbant, üvöltött a telefonba, a felét megint nem értettem, de annyit fölfogtam, hogy este a ricsajban félrehallottam. Anyám nem rosszul lett, hanem meghalt. Te szarház! Majd kinyomta. Utána évekig nem beszéltünk.

Előveszem a zsebemből a telefonom, átpörgetem a friss e-maileket. Nem emlékszem már, rákérdeztem-e, mi történt közte és a Kriszta között. Azt, hogy szétmentek, eleve csak Facebookról tudtam meg, mikor a Kriszta képein feltűnt egy új faszi. Nem sokkal ezután törölt az ismerősei közül, amit azóta sem értek, bár nem is érdekelt igazán. Dani épp akkor lett tizennégy éves. Én voltam az egyik első Facebook-ismerőse, így rögtön meg is kérdeztem tőle, mi újság, hogy vannak, amúgy meg emlékszik-e rám egyáltalán. Azt írta, hogy megvannak, az anyja már korábban elköltözött, és amúgy halványan emlékszik rám. A bátyámmal váltott e-mailekben nem találok semmit, nem került szóba a Kriszta.

A macska fölébred, és ismét útra kel. A cigim időközben kialudt, így újra meggyújtom. Ezúttal még hosszabban tartom lent. Végre érezni kezdem a végtagjaimban a bizsergést. Elfekszem a hintaágyon, és a csillagokat nézem. A tücskök ciripelésétől zsongani kezd a fejem. Egyáltalán nem érzem magam álmosnak, pedig több mint huszonnégy órája ébren vagyok. Mikor többnapos e-mailezgetés után tegnap este fölhívtam a bátyám, hivatalos hangon, bemutatkozva szólt bele. Ezek szerint nem is mentette el a számom, de az is lehet, hogy szándékosan csinálta, nem tudom. A meglepettségtől, meg eleve attól, hogy kábé tíz év után újra hallom a hangját, pár másodpercre belém szorult a szó. Aztán röviden elmondtam, miért hívom. Nem terveztem ennyire gyorsan hazaköltözni, de így alakultak a dolgok. Egy nappal sem akartam tovább maradni. Most vagy soha. Szótlanul hallgatott végig, a sóhajtásából éreztem, hogy meglepett, de fáradt is. Eszembe jutott, hogy tíz év alatt nyilván ő is öregedett, talán még többet is, mint én. Hol vagy most, kérdezte. Már a reptéren, mindjárt indul a gépem. Ferihegyre jössz? Nem, Bécsbe, ott meg nézek majd valami vonatot. De történt valami? Bajban vagy? Dehogyan is. Nyugi. Miután röviden megbeszéltünk mindent, sután, szinte köszönés nélkül tettük le. Pár perccel később viszont jött egy e-mail: a bátyám vett nekem egy késő délutáni vonatjegyet.

Már hajnalodik, amikor fölébredek a hintaágyon. Nem visz rá a lélek, hogy bemenek a házba. Nagyon kellemes a levegő, jól esik hallgatni a madarakat, így a fészermögött pisilek, majd vissza is fekszek a helyemre. A telefon kicsúszik a zsebemből, leesik a földre. Fölveszem, megnézem: huszonhat új üzenet és tucatnyi nem fogadott hívás. A tegnapi estét már le se mondtam, senkinek nem szóltam, hogy nem megyek. Egy hirtelen lendülettel az ereszcsonnánál lévő vízgyűjtő hordó felé hajtom a telefont. Nem találok bele, de most annyira meg akarok szabadulni tőle, hogy ismét fölkelek, odamegyek, és határozott, szinte agresszív mozdulattal beledobom a vízbe. Nagyon

csobban. Miközben azt figyelem, hogy merül el, észreveszem, hogy valaki áll a ház ajtajában. A bátyám az, mindkét kezében kávéscsészét tart. Te meg mi a fenét csinálsz, kérdi megrökönyödve. Semmit. Odajön, és ő is belenéz a hordóba. Kitartóan bámul a vízbe, közben felém nyújtja az egyik kávé. Te mit csinálsz ilyen marha korán, kérdem tőle. Próbálok lazán kérdezni, de ellenségesen néz rám. Végül szó nélkül leülünk a hintára. A bátyám most veszi csak észre a nappaliban égő olvasólámpát, valamint hogy a kanapéra készített ágynemű érintetlen. Itt aludtál kint? Igen, tök kényelmes volt. Az idő is jobb. Csöndben megisszuk a kávékat, majd tovább üldögélünk. A bátyám hófehér kézfejét nézem. Biztos a krétától ilyen, jut eszembe az idióta gondolat. Nyilván alig éri nap. Ahogy meglátom a hintaágy lábánál heverő dekket, eszembe jut, hogy jólesne egy reggeli cigi. Pont ekkor veszi észre a bátyám is, mit nézek. Nem mond semmit, csak ismét a szájához emeli a csészét, pedig már az övé is üres.

Mielőtt megérkeznek a tanítványok, szólok a bátyámnak, hogy bemegyek a városba, veszek néhány új zoknit meg ilyenek. Azt mondja, hajrá. Furcsán, szinte élcelődve mondja ezt, de lehet, hogy csak beképzelem. A kocsikulcsot mindenestre kérés nélkül adja, de visszautasítom. Kint lett jogsim, sosem vezettem még jobboldali közlekedésben. Akkor vidd el Danit. A srác egykedvűen tápáskodik föl a műzlije mellől, amit – most veszem csak észre – szárazon, tej nélkül evett. Még egy kis pénzt is kap az apjától, hátha ő is akar venni valamit. Elindulunk, de a buszmegállónál leparkoljuk a kocsit, és inkább bebusozunk Tatabányára.

Rettentő gyenge a forint, de nincs mit tenni, átváltok valamennyit. Veszek néhány új cuccot, a régi ruháimat látni sem akarom többet. Ha már ott vagyunk, megkérdem Danit, hogy otthonra nem kell-e valami. Mondjuk tej, mondom neki röhögve. Büszkén válaszolja, hogy nem, mert két hete vegán. Jó, és? Van rizstej, mandulatej... Félbeszakít, pontosabban legyint csak. Ilyenekre nincs pénzünk. Na ne szórakozz, mondom neki, és beteszek két doboz mandulatejet a kosárba. Végül kap ő is néhány alsógatyát meg két pólót. A kasszánál erősködik, hogy ő is befizet, mivel van saját zsebpénze, de nem hagyom. Tizenegy óra múlt még csak, de már mindketten éhesek vagyunk, így elmegyünk ebédelni. Dani sült krumplit és salátát kér, de mindkettőből rögtön dupla adagot. Idáig lefoglalt minket az utazás meg a vásárlás, most viszont csak ülünk egymással szemben, és azon kapom magam, hogy szó szerint bámulom Danit. Nem tudom levenni róla a szemem, az orra és a szemöldöke ívét figyelem, mélyen ülő szemét, és mikor rám néz és megkérdi, mi az, hirtelen megakad a torkomon a hamburger.

Hazafelé jóval szellősebb a busz, úgyszólván kényelmesen elférünk. És te mit csináltál Londonban, kérdi egyszer csak váratlanul. Én? Inkább az a kérdés, mit nem! Viccnek szántam, de Dani nem nevet rajta. Egyébként nem is poén, mert tényleg rengeteg mindent, így belegondolva. Az első két évben pultos voltam egy pubban. Utána kajládákban voltam itt-ott, aztán az egyik helyen üzletvezető lettem. Azt otthagytam fél év múlva, és egy havernak köszönhetően a filmes világban kötöttem ki. Ott ilyen kis izé gyerek voltam, hogy hívják, na... lótifuti. Aztán bekerültem egy filmstúdióba. A zenei osztályon dolgoztam a jogdíjfelelős asszisztenseként. Ott aztán egyszer ki akartak dobni valami nemtom hány ezer régi bakelitot, én meg mondtam, hogy inkább akkor hazaviszem én. Utána rögtön vettem lejátszót meg keverőpultot, fél év múlva már DJ-ztem, és... igazából azt csináltam múlt hétig. És miért hagytad abba, kérdi Dani némi szünet után. Mert kikészültem. Szünetet tartok, kibámulok az ablakon.

Gőzöm sincs, a bátyám mit mesélt rólam, és mit nem. Mondjuk a bátyámnak is csak annyit meséltem, hogy összeestem a pultban, és kórházban voltam pár napot. Kis ideig csöndben utazunk tovább, de érzem, hogy Dani továbbra is engem bámul és várja a választ. Inkább te mesélj, mondom neki. Mivel töltöd a nyarat? Van csajod? Erre felnevet. Nekem?! Akkor netán fiúd van, helyesbíték. Mi van, kérdi magából kikelve, de aztán elröhögi magát. Nincs egyik se, mondja végül.

A délután viszonylag hamar eltelik, a kertben teszünk-vezünk. Még pont időben szedjük össze a körtét, nem rohadt szinte egyik se. Fater egykori cimborája kitűnő pálinkát készít mind a mai napig, meséli a bátyám. Pedig már elmúlt nyolcvan! Öt-kannányi gyümölcs is összegyűlik, és még mindig marad a fán. A szüret közben nem sokat beszélgetünk, a bátyám bekapcsolja a rádiót a fészerben. Meglepően jólesik hallgatni, pedig többnyire borzalmas zenéket adnak. A vétel nem túl jó, úgyhogy a sercegő hangszóróknak köszönhetően egészen retro hangulata van. Mikor beviszek egy hordót a fészerbe, látom, hogy a régi kazettás magnóm az. Azon morfondírozom, hogy vajon régen is ilyen rosszul szólt-e, mert pont úgy rémlik, hogy nagyon is jól. Többtucatnyi kazettát hallgattam rajta rongyosra. Közelebb lépek hozzá, mire elmegy a rádióadás, és csak az éles fehér zajt hallani.

Este a bátyám már-már ünnepélyes hangulatban bejelenti, hogy kerti sütögetést tervezett. Nem ellenkezünk. Mikor kész vannak a nyársak és ég a tűz, Dani bemegy a kamrába, és előhoz néhány paradicsomot, paprikát. Az apja szótlanul nézi egy darabig. Dani kezében a harmadik paradicsom nyomódik péppé, ahogy próbálja felszúrni a nyársra, ekkor pedig már a bátyám sem tudja szó nélkül hagyni. Ne szórakozz már! A kezébe nyom egy nyársat sűrűn rakva hagymával, szalonnával. Dani lesüti a tekintetét, de elveszi a nyársat, és a tűzbe tartja. A szalonnát némán, jó étvággal, igazság szerint kifejezetten mohón eszi. A bátyám és én sörözni kezdünk. Olyan hőség van, pláne a tűz mellett, hogy az első dobozt szinte egy húzásra legurítjuk. Dani, neked van radler, hozd ki. A gyerek fölkel, bemegy a házba. A bátyám a tűzbe mered, még csak nem is pislog, így kezd el beszélni, majd hogynem suttozni hozzám. Gondolom, mondanom sem kell, hogy ha meglátom, hogy adsz neki, én... Félbeszakitom. Mondanod sem kell, Nándi. Úgyhogy ne is mondd. Ennyiben maradunk. Nekem közben azon jár az agyam, hogy milyen régóta nem szólítottam keresztnevével a bátyámat. Dani visszajön a radlerrel, újabb nyársat teszünk a tűzbe. Megkérdem Nándit, milyen tanítványok voltak ma. Meg egyáltalán mit tanít. Mindent, feleli félvállról. De aztán hozzáteszi: mármint itthon mindent, mikor mire van igény. Most épp föci OKTV-re készítettem fel két lányt. Fogalmam sincs, mi lehet az, de nem akarok bunkó lenni, így elismerően annyit mondok: az igen!

Miután degeszre zabáltuk magunkat, hagyjuk még pislákolni a tüzet. Átülünk a hintaágyra, hárman is kényelmesen elférünk rajta. Hallgatjuk a rádió esti műsorát. Nem sokkal később megjelenik a tegnapi macska. Felváltva nézi hol a tüzet, hol minket. Hát erről lemaradtál, barátom, mondja a bátyám, és kinyit egy újabb sört. Ugyanígy teszek én is. Mi lett a bakelitlemezeiddel, kérdi Dani váratlanul. Párat megtartottam, a többit meg eladtam most, hét elején. Ahogy minden mást is. Ki vesz már manapság bakelitlemezt, kérdi a bátyám értetlenül. Szerencsére még sokan, mondom. És amiket megtartottál, azok itt vannak? Aha, a táskámban. Volt néhány, amitől nem volt szívem megválni. Dani izgatottan felém fordul. Megnézhetem? Sosem láttam még

élőben! Kihozom neki a lemezeket, kíváncsian átnézi őket. Ezek milyen zenék? Egyiket se ismerem. A bátyám a fejét ingatja: ha ez megnyugtat, én se. De lehet, nem is baj, teszi hozzá nevetve, Dani viszont már meg is nyitotta a Spotifyt, kikapcsolja a rádiót, és elindítja a War On Drugstól a *Thinking Of A Place*-t. Percekig szótlánul hallgatjuk a zenét. És te ilyen zenéssel DJ-ztél, kérdi a bátyám. Nem, mondom. Nyilván nem ilyenekkel. Többet nem is kérdez. A szemem sarkából látom, hogy hátradönti a fejét, úgy hallgatja végig a számot.

Ahogy véget ér, Dani újat akar berakni, de az apja takarodót fúj. Kidobjuk a sörösdobozokat a kinti kukába, aztán bemegyünk a házba. Várom egy darabig, majd mikor Nándi elmegy vécére, újabb sört veszek magamhoz, és visszamegyek a hintaágyhoz. Képtelen vagyok megmaradni a nappaliban. Úgy sejtem (vagy inkább remélem), a bátyám már elfelejtette, de én sajnos nagyon tisztán emlékszem rá, hogy mikor tizenhárom éve utoljára voltam ebben a házban, épp a nappaliban találtak rám a rendőrök. Akárhányszor visszaemlékszem erre, hallom, ahogy belépnek a szobába, és ropog a cipőjük alatt a szilánkokra tört üveg. Mászt nem is hallottam, csak ezt, erre tértem magamhoz. Akkor föl sem fogtam, kik jöttek, rokonok-e, haverok, vagy akárki, csak abban reménykedtem, hogy lesz náluk valami. Legalább egy fél adag nyalcsi. Mint később megtudtam, annak ellenére, hogy a dulakodásban én estem rá az üvegasztalra, a bátyámnak lett nagyobb baja. Kiugrott a kulcscsontja, aztán ő is a földre esett, amit addigra már szilánkok borítottak, így legalább tíz helyen megvágta magát. A rendőrök nem csináltak velünk semmit, csak kihívták nekünk a mentőket. Közös kocsival vittek minket kórházba. Engem viszont csak gyorsan elláttak, de nem tartottak bent, így kiosontam, hazabuszoztam, és kihasználva, hogy a szüleink még bent várnak a bátyámra, átkutattam a házat. Alig százezer forintot találtam, meg a bátyám Schaffhausenjét. Ebből éltem néhány hónapig Pesten, aztán egy haverom kivitt magával Londonba. A szüleimet többé nem láttam, sőt apámmal nem is beszéltem ezek után.

Már meg van gyűjtve az esti cigim, amikor Nándi megint kijön az udvarra. Nem mond semmit, csak leül mellém a hintára. Egy szál alsóban és trikóban van, és most látom csak, mennyire sovány. Mi van a Krisztával, szalad ki a számon. Horkant egyet, és rugdosni kezdi a semmit a fűben. Mi lenne. Gőzöm sincs. Gondolom, azóta is jól ellátja a pénzes hapsija. Erre szeretnék valami együttérzőt mondani, de végül csak annyira telik tőlem, hogy: a ribanc! A bátyám röviden, keserűen nevet. Az. Na és neked? Volt valaki? Hajaj, mondom. Jobbnak látom ennyiben hagyni, de Nándi felém fordul, és megkérdi, hogy ez most mit jelent. Hát sokan voltak. Mélyet szívok a cigiből, aztán kortyolok a sörből. Nincs kedvem mesélni, de a nyelvem mégis megindul. Csajok és pasik is. Nem válogattam. Kelendő voltam, főleg, mikor Londonba kerültem zsenge huszonévesként. Az első hetekben-hónapokban végül is ebből éltem. Mármit miből, akadékoskodik Nándi, de aztán ő maga teszi hozzá: ezt nem mondod komolyan. Megvonom a vállam. Te kérdezted. Szó nélkül kiveszi a kezemből a sört, és kiissza a maradékot. Örülök, hogy... Jobb is, hogy... Nem folytatja, csak rám néz. Egy darabig állom a tekintetét. Aztán szinte egyszerre hajtjuk le a fejünket, és bambulunk magunk elé. Anyáék tudták? Anya tudta, igen. Nándi ezen megdöbben, ismét felém fordul. Tudott róla, ismétlem meg, mindenről tudott mindig is. Farkasszemet nézünk. Mély levegőt veszek, most már nincs értelme hallgatni. Tudott a Krisztáról és rólam is, tudott az anyagozásomról, és tudott arról is, hogy neked nem lehetett gyereked. De

honnan, kérdi Nándi elképedve. Kitől? Nem értem. Alig álltak szóba egymással, a Kriszta meg ő. Most én nézek Nándira. Ezt honnan veszed? Amíg te főiskolára jártál, a Kriszta gyakorlatilag már itt lakott. Neked ez nem tűnt föl? A bátyám üres szemmel bámul maga elé, majd megtörtén beismeri: nem.

Épp mikor megszólal a templom harangja, elkezd szitálni az eső. Nándi fölkel, bemegy a házba. A hintaágy árnyékolója alatt védve vagyok, így elfekszem, és hol a pislákoló parázs, hol a ház felé bambulok. A nappaliban most is ég a kicsi olvasólámpa, az ágynemű pedig ott hever a kanapé karfáján. Ahhoz képest, hogy kettecskén élnek Nándi meg Dani, meglepően otthonos a házuk. Most veszem csak észre, hogy a könyvespolc mellett kis képkeretek vannak a falon. Majd megnézem, talán holnap, hogy milyen fényképek vannak kirakva. Meggyújtom a cigim maradékát, és lassan elszívom. Az eső tovább szemereg, kellemesen lehűlt tőle a levegő. Örülnék, ha megint előjönne a macska. Hagynám, hogy idefeküdjön mellém, és elaludnék a dorombolására meg az eső hangjára. Végül így is elalszok, és mivel reggelre kifejezetten hűvösre fordul az idő, a bátyám erősködik, hogy bent kávézunk a nappaliban. Föltápáskodok, és bemegyek a házba. Az órára nézek: fél hét, Dani még biztos alszik. Nándi kikotorja a zaccot a kukába, és friss kávé rak oda. Én addig körbenézek a nappaliban, és örömmel nyugtázom, hogy az új bútoroknak és a világossárga falaknak köszönhetően teljesen másképp néz ki, mint régen. Egyedül a fotel maradt meg. Közlebb lépek hozzá, megérintem a karfáját, majd óvatosan ráülök. A falon lévő képeket bogarászom, többnyire mind ismerős, régi analóg fotók. Nándi mellém lép, de nem mond semmit. Egymásra nézünk, és mióta itt vagyok, ekkor látom először elmosolyodni. Egy ideig elmélázik a képeken, majd mikor lefő a kávé, visszamegy a konyhába.

Mécs Anna

Nem kering tovább

– Mi történne, ha a Föld egyszer csak nem keringene tovább, hanem elindulna egyenesen?

– Mármint úgy érted, egyenes vonalú, egyenletes mozgással?

– Hát, egyenesen.

Fizikatanár vagyok, szeretem már kis korban pontos fogalmazásra tanítani a gyerekeket. Hat kilogramm almából négy kilogramm alma nem kettő. Hanem kettő kilogramm alma.

– És forogni forogna?

– Az mindegy, csak nem körbe menne, hanem egyenesen.

A kanapén ülök, ő körülöttem járkal.

– Miért érdekel?

– Válaszolj!

– Hát, ez sok mindentől függ. A Nap is jönne velünk? Vagy kiszakadna a Föld a Naprendszerből és magányosan indulna el?